

Lyhyet kurssikuvaukset OPS 2016

Filosofia

Pakolliset 1-2, syventävät 3-4, soveltavat 5-

Kurssi 1 suoritetaan ensimmäisenä. Sen jälkeen muiden kurssien suoritusjärjestys on vapaa. FI7-kurssin pohjaksi edellytetään kurssin 4 suoritusta.

FI01 Johdatus filosofiseen ajatteluun **FI02 Etiikka**

FI03 Yhteiskuntafilosofia

Kurssilla perehdytään yksilön ja yhteisön väliseen suhteeseen ja hyvän yhteiskunnan perusteisiin. Mitä oikeudenmukaisuus, vapaus ja tasa-arvo tarkoittavat ja miten ne näkyvät yhteiskunnallisessa elämässä. Kurssilla tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin ja niiden merkitykseen poliittiselle keskustelulle. Lisäksi tutustutaan vallan käsitteisiin ja muotoihin, yhteiskunnallisiin uhkiin ja jännitteisiin ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Kurssilla läpikäydään yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä sekä nykyisyyden että menneen historian näkökulmasta.

FI04 Tieto, tiede ja todellisuus

Kurssilla perehdytään todellisuutta (metafysiikka) ja tietoa (epistemologia) ja koskeviin kysymyksiin ja käsitteisiin. Lisäksi pohditaan myös ihmismielen, tietoisuuden ja todellisuuden välistä suhdetta. Kurssiin kuuluu myös tiedettä, tutkimusta ja tieteellistä selittämistä koskeva osuus sekä perusteet logiikasta ja kielifilosofiasta.

FI05 Kertauskurssi

Kurssi toimii sekä filosofian kertauskurssina, jossa läpikäydään kurssien 1-4 keskeiset sisällöt, käsitteet, kysymyksenasettelut, filosofiset suuntaukset ja filosofit että synteettisenä katsauksena filosofian historiaan. Kurssi valmentaa myös filosofisen tekstin erityispiirteiden hahmottamiseen sekä antaa valmiuksia ylioppilaskirjoituksissa edellyttävään vastaustekniikkaan. Kurssia ei voi suorittaa kokonaan itsenäisesti.

FI06 Idän filosofia

Kurssilla tutustutaan itäiseen ajatteluperinteeseen erityisesti zen-buddhalaisesta näkökulmasta. Kurssi antaa valmiudet ymmärtää itäisten ja läntisten perinteiden filosofisia ja maailmankatsomuksellisia eroja sekä antaa mahdollisuuden läntisen elämänmuodon kriittiseen tarkasteluun.

FI07 Filosofinen logiikka

Kurssilla tutustutaan logiikan merkitykseen ja loogiseen päättelyyn filosofian osana. Opiskelija saa perustiedot pätevän ja epäpätevän päättelyn erottamiseksi. Lisäksi opiskelija saa valmiudet ymmärtää tieteenfilosofiaan liittyviä loogisia kysymyksiä. Kurssi suoritetaan itsenäisesti erikseen sovittavalla tavalla ja se voidaan järjestää myös osana sopivaa matematiikan kurssia.

FI08 Omakohtainen filosofia

Kurssilla perehdytään opiskelijaa itseään kiinnostaviin kysymyksiin filosofian viitekehyksen lävitse. Kurssin aineisto ja suoritustapa sovitaan kunkin opiskelijan kanssa

Lyhyet kurssikuvaukset OPS 2016

henkilökohtaisesti. Kurssi suoritetaan itseopiskeluna. Kurssin suorittaminen edellyttää vähintään yhden syventävän kurssin suorittamista.

Psykologia

Pakollinen 1, syventävät 2-5, soveltavat 6-7

PS1 suoritetaan ensimmäisenä. Kurssit 2-5 on suositeltavaa suorittaa numerojärjestyksessä. Ennen PS7 ja PS8 kursseja (tämä pois) on suositeltavaa käydä kurssit PS1-3, PS6 kurssi suoritetaan ennen yo-kirjoituksia.

PS01 Psyykinen toiminta ja oppiminen

PS02 Kehittyvä ihminen

Kurssilla tutustutaan yksilön kehitykseen elämänkaaren aikana, perehdytään etenkin lapsuus- ja nuoruusiän kehitykseen. Kehityspsykologisen tiedon avulla opiskelija saa paremmat valmiudet ymmärtää itseään ja muita.

PS03 Tietoa käsittelevä ihminen

Kurssilla perehdytään ihmisen tiedonkäsittelyn toimintoihin kuten havaitsemiseen, muistiin, ongelmanratkaisuun ja kieleen ja niiden hermostolliseen pohjaan. Perehdytään kognitiivisten toimintojen tutkimusmenetelmiin, tuloksiin ja sovelluksiin.

PS04 Tunteet, psyykinen hyvinvointi ja mielenterveys

Kurssilla tarkastellaan tunteita, stressiä, unta, psyykkistä hyvinvointia ja mielenterveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Kurssilla tutustutaan yleisimpiin mielenterveyden häiriöihin.

PS05 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Kurssilla tarkastellaan ihmisen persoonallisuutta ja yksilöiden välisiä eroja sekä niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat persoonallisuuden ja yksilöllisyyden muotoutumiseen. Esi-tellään erilaisia tapoja kuvata ja tutkia persoonallisuutta. Tutustutaan sosiaalista vuorovaikutusta koskevaan tietoon, tutkimuksiin ja tutkimusmenetelmiin.

PS06 Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan psykologian kurssien keskeisiä asioita. Tarkoituksena on kytkeä yhteen eri kurssien aikana opittuja sisältöjä ja luoda kokonaiskuva ihmisen toiminnasta. Lisäksi kurssilla harjoitellaan ylioppilastehtäviin vastaamista erilaisten harjoitusten avulla. Kurssia ei voi suorittaa kokonaan itsenäisesti.

PS07 Sosiaalipsykologia

Kurssilla syvennyttään siihen, millaiset ilmiöt vaikuttavat ihmisten väliseen vuorovaikutukseen ja erilaisten ryhmien toimintaan. Tavoitteena on oppia ymmärtämään itseä ryhmän jäsenenä ja ymmärtämään, mitkä eri tekijät vaikuttavat yksilön toimintaan ryhmässä ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Asioita opiskellaan osittain toiminnallisten harjoitusten avulla.

Lyhyet kurssikuvaukset OPS 2016

Uskonto, evankelis-luterilainen

Pakolliset 1-2, syventävät 3-6, soveltava 7

Kurssit suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä.

UE01 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä **UE02 Maailmanlaajuinen kristinuskko**

UE03 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Kurssilla tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin (hindulaisuus, buddhalaisuus, jainalaisuus, sikhismi, Kiinan vanhat uskonnot, taolaisuus, kung-futselaisuus, shintolaisuus). Uskonnoissa käsitellään niiden erityispiirteitä ja vaikutusta ko. alueen ja länsimaiden kulttuuriin, ajatteluun ja yhteiskuntaan. Perehdytään myös luonnonuskontojen ja uusien uskonnollisten liikkeiden keskeisiin piirteisiin.

UE04 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa

Kurssi sisältää Suomen uskonnollisen kentän, ts. mitä uskontoja Suomessa on. Mitä suomalainen uskonnollisuus tai uskonnottomuus on, ja miten nämä näkyvät suomalaisten elämässä ja tavoissa samoin kuin julkisella sektorilla tai politiikassa.

UE05 Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Kurssissa tutustutaan uskonnon tutkimukseen ja menetelmiin sekä tarkastellaan uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin vuorovaikutusta, esim. miten uskonto ilmenee musiikissa, arkkitehtuurissa tai maalaustaiteessa.

UE06 Uskonnot ja media

Kurssilla tutustutaan eri medioissa esiintyviin ajankohtaisiin teemoihin, joilla on kytköksiä uskontoon. Opiskelija tuottaa uskontoon liittyvän mediasisällön tai tekee media-analyysin.

UE07 Kertauskurssi

Kerrataan lukion uskonnon kurssien keskeisiä teemoja. Harjoitellaan ainereaalikoetta varten.

Uskonto, ortodoksinen

Pakolliset 1-2, syventävät 3-6

Kurssit suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä. Lukuvuonna 2018-2019 kurssit suoritetaan verkossa.

U001 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä **U002 Ortodoksisuus maailmassa**

Lyhyet kurssikuvaukset OPS 2016

U003 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (U03)

Kurssilla tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin (hindulaisuus, buddhalaisuus, jainalaisuus, sikhismi, Kiinan vanhat uskonnot, taolaisuus, kungfutselaisuus, shintolaisuus). Uskonnoissa käsitellään niiden erityispiirteitä ja vaikutusta ko. alueen ja länsimaiden kulttuuriin, ajatteluun ja yhteiskuntaan. Perehdytään myös luonnonuskontojen ja uusien uskonnollisten liikkeiden keskeisiin piirteisiin.

Kurssin sisältö on yhtenevä UE3-kurssin kanssa, joten opiskelija voi osallistua UE3-kurssille ja saada kurssin osaksi ortodoksisen uskonnon oppimäärää.

U004 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa (U04)

Kurssi sisältää Suomen uskonnollisen kentän, ts. mitä uskontoja Suomessa on. Mitä suomalainen uskonnollisuus tai uskonnottomuus on, ja miten nämä näkyvät suomalaisten elämässä ja tavoissa samoin kuin julkisella sektorilla tai politiikassa.

Kurssi vastaa sisällöltään likimain kurssia UE4, joten opiskelija voi halutessaan suorittaa UE4-kurssin osana ortodoksisen uskonnon oppimäärää.

U005 Taide ortodoksisuudessa ja muissa uskonnoissa

Kurssilla tutustutaan uskontoihin ja erityisesti ortodoksisen uskontoon taiteen näkökulmasta. Aihepiireinä ovat esimerkiksi uskonnon vaikutus taiteeseen ja taidemuodot uskonnon ilmentäjänä.

U006 Ortodoksisuus ja uskonnot mediassa

Kurssilla tutustutaan eri medioissa esiintyviin ajankohtaisiin teemoihin, joilla on kytköksiä uskontoon. Opiskelija tuottaa uskontoon liittyvän mediasisällön tai tekee media-analyysin.

Kurssi vastaa sisällöltään likimain kurssia UE6, joten opiskelija voi halutessaan suorittaa UE6-kurssin osana ortodoksisen uskonnon oppimäärää.

Elämänkatsomustieto

Pakolliset 1-2, syventävät 3-6

Pakolliset kurssit järjestetään vuorovuosittain. Syventävien kurssien toteutuksesta informoidaan erikseen.

Elämänkatsomustieto on pakollinen oppiaine uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille opiskelijoille.

ET01 Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu

ET02 Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä

ET03 Yksilö ja yhteisö

Kurssilla perehdytään yksilön ja yhteisön monitasoisiin suhteisiin tavalla, joka antaa opiskelijalle edellytyksiä tarkastella omaa identiteettiään, asemaansa ja toimijuuttaan yhteiskunnassa. Kurssi antaa välineitä tarkastella yhteiskuntaa ja sen rakenteita kriittisesti ja luoda vaihtoehtoisia malleja yhteisöllisen elämän perustaksi sekä vahvistaa yksilön toiminnallista muutospotentiaalia suuntana oikeudenmukainen, rauhanomainen ja

Lyhyet kurssikuvaukset OPS 2016

kestävä tulevaisuus.

ET04 Kulttuurit katsomuksen muovaajina

Kurssilla perehdytään erilaisiin kulttuureihin ja kulttuuripiireihin ja niiden rikkaaseen perintöön, mukaan lukien suomalainen kulttuuri. Opiskelija saa välineitä ymmärtää omaa kulttuuri-identiteettiään ja pohtia kulttuurisia kysymyksiä monitasoisesti. Kurssi tarjoaa aineksia kulttuurisen suvaitsevaisuuden lisäämiseen ja erilaisten elämäntapojen hyväksymiseen.

ET05 Katsomusten maailma

Kurssilla perehdytään erilaisiin maailmankatsomuksiin ja niiden syntytaustoihin, historiaan, nykymerkityksiin, käsitteisiin ja käytänteisiin. Lisäksi tarkastellaan merkittävimpiä maailmanuskontoja ja keskeisimpiä uskontoja haastavia maailmankatsomuksia ja sekulaareja järjestelmiä unohtamatta maailmankatsomuksellisten järjestelmien suhdetta yhteiskuntaan, tapakulttuuriin, moraaliin, politiikkaan ja tieteeseen.

ET06 Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus

Kurssilla käydään läpi historiallisia vaihteita ja murroksia, jotka ovat johtaneet nykyiseen maailmantilaan ja sen hallitseviin maailmankatsomuksiin. Keskeiseksi kurssilla nousee tavoite ymmärtää ihmistä menneisyydestä rakentuvana mutta kussakin hetkessä identioituvana ja dynaamisena olentona. Tarkastellaan historiaa ihmislajin kehityksellisenä jatkumona, joka pitää sisällään niin tieteen, teknologian kuin erilaiset ideologiatkin. Kurssilla suunnataan katse myös ihmiskunnan tulevaisuuteen, sen mahdollisuuksiin ja uhkakuviin.